	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	Data pierwszej edycji: 22.04..2002r
	Utwardzacz PE-1 do wyrobów poliestrowych	Zastępuje: 28.05.2004
Data aktualizacji: 20.10.2004		
Egz. nr :		
		Strona : 1/5

Nazwa zakładu   TBD Spółka Akcyjna
Adres   39 200 Dębica , ul. I. Mościckiego 23
Nr telefonu   /+ 48 14/ 6805 600
Nr faxu   /+ 48 14/ 6805 601
Nr tel. alarmowego – Ratownictwo Chemiczne /+48 14/ 633 06 82 , 637 26 66

1. Identyfikacja preparatu

Nazwa handlowa
 Utwardzacz PE-1

Utwardzacz do nienasyconych poliestrów.

2. Skład i informacja o składnikach

	Numer indeksowy	Numer WE	Numer CAS	% wagowy	Klasyfikacja
nadtlenek metyloetyloketonu	-	215-661-2	1338-23-4	Ok. 35%	O, R 7 C: R 34 Xn; R22
4-hydroksy-4-metylopentan-2-on	603-016-00-1	204-626-7	123-42-2		Xi; R36

3. Identyfikacja zagrożeń

Produkt utleniający. Powoduje oparzenia.
 Produkt żrący. Może spowodować pożar
 Produkt szkodliwy. Działa szkodliwie po połknięciu.

4. Pierwsza pomoc

Zatrucie inhalacyjne

Wyprowadzić zatrutego z miejsca narażenia lub zapewnić dopływ świeżego powietrza, zapewnić spokój w dowolnej pozycji, przykryć. W przypadku nieregularnego lub zatrzymanego oddechu zastosować sztuczne oddychanie. Wezwać lekarza.

Skażenie skóry

Natychmiast zdjąć zabrudzoną odzież, zanieczyszczoną skórę umyć dokładnie dużą ilością wody z mydłem.

Skażenie oczu

Natychmiast płukać obficie dużą ilością czystej, bieżącej wody, trzymając szeroko rozsunięte powieki. Unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko mechanicznego uszkodzenia rogówki. Wezwać lekarza.

Zatrucie drogą pokarmową

Natychmiast wezwać lekarza. Zapewnić poszkodowanemu spokój. Nie wywoływać wymiotów. Jeśli poszkodowany jest przytomny, płukać wargi i jamę ustną dużą ilością wody. W przypadku pojawienia się wymiotów, należy trzymać głowę schyloną poniżej bioder co umożliwi uniknięcie zachłyśnięcia.

5. Postępowanie w przypadku pożaru

Zalecane środki gaśnicze : proszki gaśnicze, piany lub rozproszone prądy wodne.
Środki gaśnicze niedozwolone ze względów bezpieczeństwa: zwarty strumień wody.

Utwardzacz PE-1 do wyrobów poliestrowych	Producent TBD S.A.	Data pierwszej edycji 22.04.2002	Zastępuje 28.05.2004	Data aktualizacji 20.10.2004	Strona 2 z 5
---	---------------------------	---	-----------------------------	-------------------------------------	---------------------

Duży pożar : zaalarmować o pożarze, z obszaru usunąć wszystkie osoby nie biorące udziału w akcji ratowniczej, w razie potrzeby zarządzić ewakuację, wezwać ekipy ratownicze - Straż Pożarną i Policję Państwową, stosować odzież i sprzęt ochronny, palące się zbiorniki lub rozlewiska gasić pianą lub prądami wodnymi rozproszonymi: nigdy nie należy stosować zwartych strumieni wody.

W wyniku rozkładu termicznego powstają bardzo reaktywne wolne rodniki, produkty palne i szkodliwe.

Zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury chłodzić wodą z bezpiecznej odległości (większej niż 10 – 15 m): jeśli to możliwe, usunąć je z obszaru zagrożenia.

Nie należy pozwolić aby ścieki pozostałe po gaszeniu ognia dostały się do kanalizacji lub ujścia wody.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Zalecenia ogólne

Zawiadomić otoczenie o awarii, usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii, w razie potrzeby wezwać ekipy ratownicze Straży Pożarnej.

Unika kontaktu ze skórą i oczami oraz wdychania par. Zakładać sprzęt ochrony osobistej.

Zalecenia szczegółowe

Usunąć źródła zapłonu (ugasić otwarty ogień, ogłosić zakaz palenia i używania narzędzi iskrzących), zabezpieczyć zbiorniki przed nagraniem. Zebrać za pomocą obojętnego materiału absorpcyjnego (używać nie iskrzących narzędzi): np. wermikulitu. Nie zamykać szczelnie. Usuwać zgodnie z obowiązującym prawem lokalnym.

Zabezpieczenie środowiska

Zabezpieczyć studzienki ściekowe. W przypadku skażenia wód powiadomić odpowiednie władze.

7. Postępowanie z preparatem i jego magazynowanie.

Obchodzenie się z preparatem

Zapobieganie zatruciom: podczas stosowania nie jeść, nie pić, unikać kontaktu z cieczą, unikać wdychania par, przestrzegać zasad higieny osobistej, stosować odzież i sprzęt ochronny, pracować w wentylowanym pomieszczeniu.

Zapobieganie pożarom/wybuchom: produkt pali się gwałtownie - wyeliminować źródła zapłonu - nie wykonywać prac z otwartym ogniem, nie palić, nie używać iskrzących narzędzi i odzieży z tkanin podatnych na elektryzację, chronić zbiorniki przed nagraniem, instalować urządzenia elektryczne w wykonaniu przeciw wybuchowym. Nie opróżniać do kanalizacji.

Magazynowanie

Przechowywać pojemniki szczelnie zamknięte w chłodnym dobrze wentylowanym pomieszczeniu, z dala od innych produktów (w wydzielonej strefie nadtlenu). Przechowywać tylko w oryginalnych opakowaniach. Nigdy nie zwracać resztek opakowaniach w magazynie cieczy palnych, wyposażonym w instalację wentylacyjną i elektryczną w wykonaniu przeciwybuchowym. Opakowania chronić przed nagraniem. Na terenie magazynu przestrzegać zakazu palenia, używania otwartego ognia i narzędzi iskrzących. Zasady magazynowania - zgodne z normą PN-89/C-81400.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Zalecane procedury monitoringu :

- Rozporządzenie Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 09.07.1996 roku w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Dz. U. Nr 86 z 1996r. Poz. 394 wraz z późniejszą zmianą.

Unikać bezpośredniego kontaktu preparatu ze skórą i oczami oraz wdychania par produktu. Preparat stosować w pomieszczeniach przy sprawnie działającej wentylacji, jeżeli jest to niezbędne stosować środki ochrony dróg oddechowych ; natychmiast zdjąć zabrudzone preparatem ubranie i umyć zanieczyszczoną skórę wodą z mydłem ; nie wolno spożywać posiłków, pić oraz palić tytoniu podczas pracy z preparatem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych : myć dokładnie ręce wodą z mydłem przed przerwą i po zakończeniu pracy; jeżeli jest to potrzebne zastosować krem do rąk.

Środki ochrony osobistej, zapewniające właściwą ochronę :

- rąk : rękawice ochronne
- skóry : ubranie ochronne
- dróg oddechowych : preparat stosować przy sprawnie działającej wentylacji; w przypadku niewystarczającej wentylacji stosować środki ochrony dróg oddechowych.
- oczy : okulary ochronne

9. Właściwości fizykochemiczne

9.1 Postać fizyczna , barwa , zapach

- Stan skupienia : ciekły
- Barwa : bezbarwna

Utwardzacz PE-1 do wyrobów poliestrowych	Producent TBD S.A.	Data pierwszej edycji 22.04.2002	Zastępuje 28.05.2004	Data aktualizacji 20.10.2004	Strona 3 z 5
---	-------------------------------	---	---------------------------------	---	-------------------------

• Zapach	: drażniący
9.2 Temperatura wrzenia	: ok. 100 ⁰ C (rozkład egzotermiczny)
9.3 Gęstość wyrobu w 20 ⁰ C	: 1060 kg/m ³
9.4 Temperatura zapłonu w zamkniętym naczyniu	: 78 ⁰ C
9.5 Temperatura samozapłonu	: > 200 ⁰ C
9.6 Prężność par w 20 ⁰ C	: 20 hPa

warunkach magazynowania i stosowania

10. Stabilność i reaktywność

Produkt jest stabilny w normalnych warunkach i przy zastosowaniu zgodnie z przeznaczeniem.

Warunki których należy unikać : - źródła zapłonu (otwarty ogień, narzędzia iskrzące), nadmierne ogrzewanie preparatu

Niebezpieczne reakcje : - gwałtowne reakcje: silne utleniacze i reduktory, aminy, kwasy i zasady, związki siarki, metale ciężkie i ich związki

Niebezpieczne produkty rozkładu : - bardzo reaktywne wolne rodniki, produkty palne i szkodliwe: metan, etan, etylen, tlenki węgla

11. Informacje toksykologiczne

Toksyczność ostra – brak danych dla produktu

Połknięcie wyniki dla nadtlenek metyloetyloketonu w roztworze 40% ftalanu dwumetylowego

W dużych dawkach – notowano przypadki śmiertelne

Poważne poparzenie układu pokarmowego, uszkodzenia wątroby, trudności w oddychaniu

Szkodliwy po spożyciu

LD50 (doustnie szczur) 484 – 1017 mg/kg

Inhalacja wyniki dla nadtlenek metyloetyloketonu w roztworze 40% ftalanu dwumetylowego

Działa szkodliwie przez drogi oddechowe

LC50 (4 godziny inhalacji/szczur) 17 – 50 mg/l

4-hydrokso-4-metylopentan-2-on na skutek wdychania par o wysokim stężeniu substancji mogą wystąpić bóle głowy, senność, nudności, wymioty, utrata przytomności

Drogi wchłaniania

Drogi oddechowe, przewód pokarmowy, skóra

Objawy zatrucia ostrego

Produkt żrący. Powoduje oparzenia.

Działa szkodliwie po połknięciu.

Produkt musi być uznany za poważnie drażniący, a nawet żrący dla oczu. Może powodować nieodwracalne uszkodzenie oczu.

12. Informacje ekologiczne

Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych ani gleby. Unikać zrzutów do środowiska. Nie wprowadzać do kanalizacji.

13. Postępowanie z odpadami

Nie wprowadzać do kanalizacji. Niszczyć przez spalanie po rozcieńczeniu w odpowiednim palnym rozpuszczalniku (zgodnie z lokalnymi i krajowymi przepisami) Zawartość aktywnego tlen musi być poniżej 1%.

14. Informacje o transporcie

Transport drogą lądową

Klasa 5.2

Kod klasyfikacyjny P1

Numer rozpoznawczy materiału (ONZ) : UN 3105

Grupa pakowania : -

Nalepki ostrzegawcze: nr 5.2

15. Informacje dotyczące uregulowań prawnych

Utwardzacz PE-1 do wyrobów poliestrowych	Producent TBD S.A.	Data pierwszej edycji 22.04.2002	Zastępuje 28.05.2004	Data aktualizacji 20.10.2004	Strona 4 z 5
--	-----------------------	-------------------------------------	-------------------------	---------------------------------	-----------------

Klasyfikacja preparatu zgodna z Ustawą o Substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001(Dz.U. z 2001r. Nr 11 poz.84) wraz z późniejszymi zmianami.

15.1 Dane na etykietę ostrzegawczą:

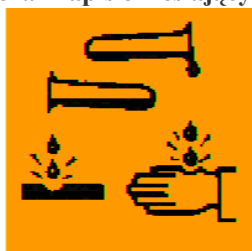
15.1.1 Nazwę lub nazwy chemiczne substancji obecnych w preparacie

Zawiera: nadtlenek metyloetyloketonu

15.1.2 Znak ostrzegawczy oraz napis określający jego znaczenie:

Produkt utleniający

Produkt żrący

15.1.3 Określenie rodzaju zagrożenia

- R 7 Może spowodować pożar.
- R 22 Działa szkodliwie po połknięciu.
- R 34 Powoduje oparzenia.

15.1.4 Określenie warunków bezpiecznego stosowania

- S3/7 Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty w chłodnym miejscu.
- S14 Nie przechowywać razem z reduktorami, kwasami, alkaliami, solami metali ciężkich
- S26 Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza.
- S36/37/39 Nosić odpowiednią odzież ochronną, odpowiednie rękawice ochronne i okulary lub ochronę twarzy.
- S45 W przypadku awarii lub jeżeli źle się poczujesz, niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - jeżeli to możliwe, pokaż etykietę.

15.1.5 Dodatkowe oznakowania opakowań preparatów niebezpiecznych wymagających szczególnego oznakowania

15.1.6 Źródła podstawowych uregulowań prawnych:

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. (Dz. U. Nr 140 poz. 1171) w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego.
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02 września 2003 r. (Dz. U. Nr 171 poz. 1666) w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych.
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02 września 2003 r. (Dz. U. Nr 173 poz. 1679) w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych.
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02 września 2003r. (Dz. U. Nr 199, poz. 1948) w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem.
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska, z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. nr 112 poz.1206).
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002r .w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. nr 217 poz.1833)
7. Rozporządzenie Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 09.07.1996 roku w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Dz. U. Nr 86 z 1996r. Poz. 394 wraz z późniejszą zmianą
8. Ustawa o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych z dnia 28 października 2002 (Dz.U. Nr 199,poz.1671)

16. Inne informacje

Wykaz zwrotów R użytych w punkcie 2

- R 7 Może spowodować pożar.
- R 22 Działa szkodliwie po połknięciu.

Utwardzacz PE-1 do wyrobów poliestrowych	Producent TBD S.A.	Data pierwszej edycji 22.04.2002	Zastępuje 28.05.2004	Data aktualizacji 20.10.2004	Strona 5 z 5
---	-------------------------------	---	---------------------------------	---	-------------------------

R 34 Powoduje oparzenia.

R 36 Działa drażniąco na oczy.

Powyższe informacje są opracowane o bieżący stan naszej wiedzy, nie są one jednak żadnym zapewnieniem o właściwościach produktu i nie uzasadniają żadnego umownego stosunku prawnego. Podczas sporządzania karty charakterystyki braliśmy pod uwagę wszystkie właściwe zastosowania produktu, każdy użytkownik ponosi odpowiedzialność w przypadku innego zastosowania produktu.

Wykorzystano informacje dostarczone przez producenta w karcie charakterystyki preparatu.